

Poznań, dnia 28 09 2020

WIDZELNIS

Prof. dr hab. Zbyszko Melosik
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Recenzja rozprawy doktorskiej
magister Dagmary Dobosz

**„Seksualizacja wzorców kobiecości i męskości w kulturze popularnej
i jej znaczenie w kształtowaniu tożsamości młodych dorosłych” (ss. 585) –
napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ewa Jarosz**

Praca doktorska Pani magister Dagmary Dobosz podejmuje bardzo ważny problem naukowy, w perspektywie naszych prób zrozumienia tożsamości płciowej młodego pokolenia i czynników socjalizacyjnych, które je kształtują – w tym przypadku, w kontekście kultury popularnej.

Już na wstępie mojej recenzji pragnę postawić tezę, iż jest to praca merytorycznie bardzo dobra i spełniająca wszystkie kryteria dysertacji doktorskiej. Akceptuję przy tym przyjęte przez mgr Dagmarę Dobosz założenia teoretyczne i metodologiczne, a także pozytywnie oceniam sposób prowadzonych przez nią narracji oraz sposobów argumentacji. Stwierdzam też, że zrealizowała ona założone cele badawcze i uzyskała konkretne, ważne rezultaty analityczne. Potwierdziła również swoje kompetencje do prowadzenia dyskursu naukowego. Bez wątpienia,

ul. H. Wieniawskiego 1, 61-712 Poznań
NIP 777 00 06 350, REGON 000001293
tel. +48 61 829 43 26
zbymel@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl

doktorat ten zawiera bardzo pogłębioną analizę i interpretację tytułowego problemu a wielokontekstowy obraz, który czytelnik uzyskuje, jest zarówno bardzo przekonujący, jak i interesujący.

Doktorat mgr Dagmary Dobosz składa się z wprowadzenia, sześciu zasadniczych części, zakończenia, bibliografii, spisu schematów, tabel i wykresów oraz aneksu. Struktura dysertacji jest przejrzysta, poszczególne rozdziały i podrozdziały wynikają jeden z drugiego, tworząc logiczną całość.

We wstępie Autorka w sposób rzeczowy prezentuje pole problemowe doktoratu i jasno uzasadnia sformułowanie tematu. Na bardzo wysokim poziomie stoi pierwsza, bardzo obszerna część doktoratu zatytułowana „Kobiecość, męskość i seksualizacja – przegląd interdyscyplinarnego dyskursu”. Jest to tekst napisany znakomicie, stanowiący wręcz modelową syntezę naukową, bardzo dobrze przemyślaną, opartą o bogatą literaturę przedmiotu. Część ta, bardzo bogata treściowo i teoretycznie, erudycyjna stanowi bardzo dobre wprowadzenie do przeprowadzonych przez Dagmarę Dobosz badań empirycznych.

Bardzo wysoką ocenę wydają drugiej części pracy, w której zaprezentowana jest „Metodologia badań własnych”. Jest to fragment pod każdym względem bardzo dobrze napisany, stanowiący znakomite uzasadnienie dla przeprowadzonych przez Autorkę badań. Dojrzałość myślenia Autorki nie podlega tutaj żadnym dyskusji; a przyjęte przez doktorantkę metody i procedury badawcze spełniają wszystkie kryteria poprawności naukowej, dając duże możliwości w zakresie wielokontekstowej analizy tytułowego problemu pracy. Na szczególne uznanie zasługuje tutaj wykorzystanie mixed methods research pozwalających na komplementarne podejście (jakościowe i ilościowe) zarówno do prowadzenia badań jak i analiz oraz interpretacji uzyskanych wyników.

W części trzeciej i czwartej autorka przedstawia wyniki przeprowadzonych przez siebie badań, mieszczących się w paradygmacie pozytywistycznym („Medialne wzorce kobiecości i męskości oraz ich percepcja przez młodych dorosłych w świetle badań własnych”; „Konsekwencje poznawczo-emocjonalne i behawioralne identyfikacji badanych z określonymi wzorcami kobiecości i męskości”). Magister

Dagmara Dobosz znakomicie radzi sobie zarówno z przeogromnym materiałem badawczym, jak i tekstem. Narracje Autorki są tutaj bardzo szczegółowe, systematyczna i rzetelne. Uzyskany obraz jest bardzo interesujący a analizy i interpretacje Autorki dowodzą, iż jest naukowcem o bardzo pogłębionej świadomości teoretycznej i metodologicznej, potrafiącym myśleć w sposób oryginalny i samodzielny.

Również i kolejna część doktoratu („Kobiecość i męskość w narracjach młodych dorosłych”), mieszcząca się w paradygmacie konstruktywistycznym stoi na bardzo wysokim poziomie merytorycznym. Dowodzi zarówno erudycji Autorki, jak i jej zdolności do konstruowania bardzo uzasadnionej naukowo narracji. Wykorzystując materiał zgromadzony podczas wywiadów pogłębionych, częściowo ustrukturyzowanych, mgr Dagmara Dobosz daje nam wgląd nie tylko w sposoby postrzegania analizowanych zjawisk i problemów ale także w tożsamość uczestników badań. I tą część doktoratu oceniam bardzo wysoko.

W swoich konstrukcjach analitycznych i interpretacyjnych w częściach badawczych doktoratu (trzeciej, czwartej i piątej) mgr Dagmara Dobosz bardzo konsekwentnie wykorzystuje wprowadzone uprzednio założenia teoretyczne i metodologiczne. Część badawcza jest więc logicznie i w pogłębiony sposób „skorelowana” z częścią pierwszą. Nie mam żadnych uwag ani zastrzeżeń do szóstej części doktoratu, zatytułowanej „Wnioski i wskazania dla praktyki pedagogicznej”; i ona wskazuje na dojrzałość intelektualną Autorki tego doktoratu.

Nie mam uwag krytycznych wobec recenzowanej rozprawy doktorskiej. Stoi ona na wysokim poziomie, posiada swoją bardzo konsekwentną „logikę wewnętrzną”, jest bardzo dobrze napisana. Ciekawiłoby mnie jedynie (nie jest to zarzut, ale wyłącznie rezultat moich własnych preferencji teoretycznych), w jaki sposób można by do – analizy tytułowego problemu – wykorzystać teorię kapitału kulturowego Pierre’a Bourdieu, kategorię normalizacji czy wiedzy/władzy Michela Foucaulta, teorię Johna Fiske „oddolnego nadawania znaczeń” w trakcie odbioru przekazów medialnych/popkulturowych przez młodych dorosłych, czy podobną w swoich

założeniach teorii Stuarta Halla kodowania/dekodowania tekstów kulturowych (dominujące-negocjacyjne-opozycyjne).

W drugiej części recenzji pragnę stwierdzić z pełnym przekonaniem, iż recenzowana rozprawa doktorska stoi na bardzo wysokim poziomie merytorycznym – i to (powtórzę po raz kolejny) zarówno w kontekście przyjętych przez Autorkę założeń teoretycznych i metodologicznych, sposobu przeprowadzenia badań, narracji oraz argumentacji, jak i konkretnych rezultatów analitycznych (praca jest też znakomicie przygotowana pod względem edytorskim). Magister Dagmara Dobosz jawi się w niej jako wszechstronnie wykształcony dojrzały młody naukowiec, który samodzielnie i w interdyscyplinarny sposób potrafi rozwiązać podjęty przez siebie problem badawczy, który bardzo swobodnie porusza się po poszczególnych – wchodzących w zakres doktoratu – zagadnieniach; wreszcie, który potrafi komunikatywnie i precyzyjnie wyrażać swoje myśli i przedstawiać swoje linie argumentacji. Przygotowanie teoretyczne i metodologiczne doktorantki oraz jej zdolność do konstruowania naukowej narracji spełniają wszystkie akademickie standardy. Dodam, że literatura wykorzystywana przez Autorkę jest bardzo reprezentatywna dla podjętego problemu i znakomicie przez nią wykorzystana a wszystkie analizy i interpretacje umieszczone są w wyznaczonej przez tytułowy problem logice pracy.

W swojej pracy Autorka recenzowanego doktoratu skutecznie unika wchodzenia w rolę „wszystko-wiedzącego” metanarratora czy moralisty, który „wie lepiej”. Doktorat pozbawiony jest jakiegokolwiek normatywizmu czy podejścia „esencjalistycznego”. Narracje mgr Dągmary Dobosz są zawsze otwarte, dając czytelnikowi możliwość dokonania własnych interpretacji omawianych zagadnień.

W konkluzji stwierdzam z pełnym przekonaniem, że problem badawczy postawiony przez doktorantkę jest wartościowym problemem naukowym. Autorka recenzowanego doktoratu rozwiązała go samodzielnie i zgodnie z obowiązującymi we współczesnej nauce regułami. Jej praca doktorska stoi na bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Jest to oryginalne dzieło, które stanowi niezaprzeczalny wkład Dągmary Dobosz w wybrane przez nią pole problemowe. Rozprawa dowodzi też

bardzo wysokiej ogólnej wiedzy teoretycznej Autorki, zarówno w zakresie pedagogiki, jak i szeroko rozumianych nauk społecznych.

Stawiam więc wniosek o dopuszczenie mgr Dagmary Dobosz do dalszych etapów przewodu doktorskiego i do publicznej obrony. Z uwagi na wysoki poziom pracy, przekraczający wymagania stawiane doktoratom stawiam również wniosek o jej wyróżnienie i opublikowanie w formie książkowej.

Zbyszko
Melbsik